

подъ името на народа или на страната, които воювали срещу източната империя. Тѣ побеждавали често пѣти и римскитѣ полкове, заплашвали и самата столица и отнимали много провинции отъ римската империя. Най-сетне, българитѣ принудили Византия да имъ плаща данѣкъ и смачкали носа на горделивата империя, както признаватъ това и самитѣ византийски историци, ако и да сѣ били неприятелѣ. Така въпрочемъ римлянитѣ скѣпо платили за своитѣ нападения и завоевания на подиграванитѣ варвари.

24. Отъ всичкитѣ разбойнишки шайки най-голѣмъ успѣхъ имала римската, която отъ 753 г. преди Христа захванала да покорява другитѣ народи подъ предводителството на двамата братя. Следъ нѣколко време Римъ покорилъ почти цѣла Европа, Африка и голѣма частъ отъ Азия, като се отнасялъ надменно спрѣмо другитѣ народи, както сега прави Англия. Обаче, едно подобно нравствено безправие и обществена неестественостъ не могатъ да бждатъ трайни. Онеправданитѣ народи възстали противъ римската надменностъ съ намѣрение да я сломятъ.

25. Насилственото и наложеното обществено устройство не може да не възбуди негодувание между поданицитѣ. Постепенно се създава противене и заговори, които подкопаватъ основитѣ на най-силнитѣ държави. Съдружницитѣ на властвуващитѣ забелязватъ тираническитѣ и гордитѣ обноски на властѣта, която нарушава старитѣ договори и права. Тѣ се събиратъ и обмислятъ, по какъвъ начинъ да се спасятъ. Ето първата политическа стѣпка за едно коренно преображение на единъ лошъ политиченъ поредѣкъ. Народътъ охотно и смѣло възприема направенитѣ стѣпки за възстание. Въ такъвъ случай всичкитѣ умствени сили се турятъ